

ERDÉLYI GAZDA

XLIII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1911 December 17.

51. SZÁM.

Modern takarmánykészítőgépeket

elismert elsőrendű
kivitelben szállít

„KÜHNE“ mezőgazdasági
gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: **BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.**

Fiókraktárak:

DEBRECEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.

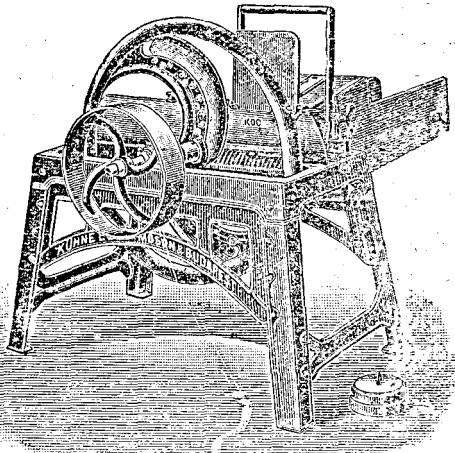
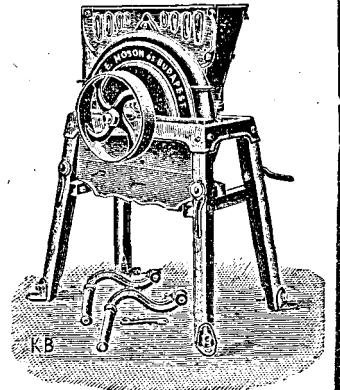
Tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Mótorhajtásu

2012

takarmánykamraberendezések.

Ujdonságok: Angol darológépek merőleges kövekkel.
Erőhajtásu kukoricamorzsológépek. Elsőrendű benzinmótorok.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzők konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyáltal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkul alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szerkesztés be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás.

Ponyvakölcsönző Intézet. Tessék ajánlatot kérni!

2260

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** aratógépgyár erdélyrészi vezérképviselője.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

2336

Mezőgazdasági Közvetítő Vállalat.

Alólirott tisztelettel tudatom a földbirtokos gazdaközönséggel, hogy: Birtok-eladások, bérletek, szarvasmarhák, sertések és más haszon és tenyészállatok közvetítésével, adásvételével foglalkozom és minden ily irányu megbízásokat gyorsan, megbízhatóan és szakszerűleg bonyolítok le.

Kolozsvár, Fellegvári-ut 106. szám.

Bedőházy Pál.

Szivattyuk és Mérlegek

Könnyű gyár

Garvenswerke,
Wien. II., Handelsquai No 130.
Miniaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

500—1500 hold körüli

eladó

Birtokot

Keresek

Megvételre!

sürgösen. magyarul vidéken, vasut közelében, parkkal, urilakkal, jó gazdasági épületekkel. A birtok felerészben erdő is lehet.

2651

Sürgős ajánlatokat, lehetőleg direkt, az Erdélyi Gazda kiadóhivatalához kérem „J. H.” jelige alatt beküldeni.

ELADÓ

egy Kolozsvár város legkedveltebb-, mindenhez közel levő és legjobb levegőjü részében fekvő

650 □-öl területü

szabályos téglány alaku, 30 meter utcafrontu-, egészen sikra planirozott felületü, modernül bekerített, üres, szép nagy

BELSŐ TELEK,

mely vidékről beköltözőknek,

nagyuri családi-ház építésére, kiválóan alkalmas (esetleg két telekre is osztható). Aszfalt, villany és gázvezeték, vízvezeték, csatorna és telefon előtte!

Ara 26 ezer korona.

Komoly vevők bővebb felvilágosítást nyerhetnek az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalától (telefon 158) megtudható címmel.

(X. 1-5.)

A legjobb sorsjegy a magyar jelzáloghitelbank

KONVERZIONALIS SORSJEGY,

- MERT** e sorsjegyek mindegyikét kihúzzák,
- MERT** e sorsjegyek akkor is tovább játszanak, ha azokra má egy vagy több nyeremény esett,
- MERT** e sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is letehetők bárhol.
- MERT** az összes létező sorsjegyek közül a legjobb játékterve ennek van és
- MERT** legnagyobb főnyereménye

EGY MILLIÓ KORONA.

Huzások: minden év február 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 10 havi részletre havi 16— korona	
» » 11 » » » » » 15— »	
» » 15 » » » » » 11— »	
» » 17 » » » » » 10— »	
» » 19 » » » » » 9— »	
» » 23 » » » » » 7 50 »	
» » 25 » » » » » 7— »	
» » 30 » » » » » 6— »	

vagy letétre 30— K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra. A nyeremények azonnal a vevőt illetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rész.-Társ.-nál
Mátyás király-tér 7. szám alatt.

Uradalmi számadások

átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró 2564

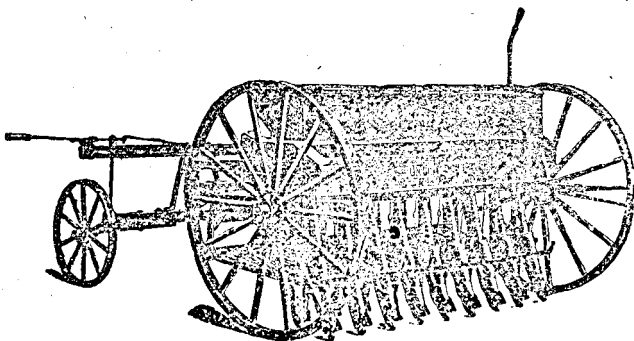
szakember.

Cím a kiadóhivatalban.

EGY GÉP = HÁROM GÉP

szab. „REKORD II”

sorba vet
sorba trágyáz!!

A szab. „REKORD II” egyetemes sorvetőgépek a losonci mezőgazdasági gépgyárban készül és az összes kulturálmunkában szabadalmaztatva van.

A szab. „REKORD II” mindenféle gabonaművek vetésére és a legkülönbözőbb műtrágyák kiszórására, valamint ezen műveleteknek egyidőben való végzésére alkalmas.

A szab. „REKORD II” sorba vet és sorba trágyáz, ezen művelési mód pedig óriási termeléstöbbletet eredményez és a szórással szemben 50% műtrágyát takarít meg.

SZAB. „REKORD II” a létező legtökéletesebb sorvetőgép,
a legideálisabb műtrágyaszóró
az egyedüli kifogástalanul működő kombinált gép

Sziveskedjék az utánzatoktól óvakodni.

A „REKORD II” az egyedüli vetőgép, amelylyel a sorba való vetés és a sorba való trágyázás kifogástalanul végezhető

Árjegyzékkel és árajánlattal szivesen szolgál

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32.

ERDÉLYI GAZDA

AZ O. M. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZAM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

KÉRJÜK AZ 1912. ÉVI ELŐ- FIZETÉSEK BEKÜLDÉSÉT!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A gazdanapok tanulságai.	584
A paszuly (bab) termesztése. <i>Gáspár József.</i>	584
Legeltetés és istállózás. <i>E.</i>	585
A borderítő-anyagok használása. <i>E. K.</i>	585
Irodalmi szemle.	586
Egyleti élet.	586
Kisebb szakközlemények.	586
Kormányintézkedések.	589
Vegyes közlemények.	589
Hirdetések.	

A gazdanapok tanulságai.

Az O. M. G. E. és a G. E. O. Sz. közgyűlése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlése és a szövetségre lépett Gazdasági Egyesületek nagygyűlése ismét egy jelentékeny részét vonzotta a magyar gazdáknak a fővárosba. Közel négy napon át tartottak a gyűlések és előadások példátlan nagy érdeklődés mellett s ezek keretében alkalma nyílt a gazdatársadalom összeségének újból néhány jelentős kérdésben állást foglalni.

Az ország legtekintélyesebb gazdatestülete a többek között ezuttal ismét kellő nyomtatékkal háritotta el magáról azt a vádat, hogy a drágaságnak s az abból származó bajoknak a gazdák önző kapzsisága lenne az oka. Hatalmas erővel zúgott fel a taps, amikor Károlyi Mihály gróf a magyar gazdatársadalom rokonszenves fiatal vezére ezt a kérdést érintette, Meggyőző érvekkel mutatta ki azután, hogy a magyar gazdáknak mielőbb a tettek mezejére kell lépni s tel kell venni a harcot a közvetítők hada ellen, akik legfőbb okai annak, hogy különösen a városok fogyasztó közönsége olyannyira érzi a drágaságot. A falusi termelőknek mielőbb segítségére kell sietniök a városok fogyasztóinak, meg kell teremteniök a közvetlen összeköttetést alkalmas szervezetek segítségével, akkor jelentékenyen enyhülni fognak mindkét részről

a bajok, s azok akik most lehangosabban követelik a vámsorompók felnyitását, kénytelenek lesznek belátni, hogy a magyar gazdaközönség, amely eddig is viselte az ország terheinek tulnyomó nagy részét, a rosza-akaratu vádak dacára készséggel siet segítségére az iparos és munkásnépnek. Oszatlan tetszés fogadta azt a kijelentést is, hogy a gazdaközönség termeljen jövőben többet és jobbat. Erre való készség mindég volt is a gazdáknak, de mindég hiányzott a kellő támogatás arról a helyről, amely más gazdasági ágak fejlesztésére milliókat ad ki, minden haszon nélkül.

A másik fontos kérdés, ami a gazdák gyűlésén szóba került, a választójog reformja volt. Ez a kérdés nagyon élénken foglalkoztatja most az elméket. Vannak akik az ország egész jövő boldogulását, gazdasági életünk fellendülését, közjogi bajaink orvoslását kizárólag attól várják, ha a választójogot a legszélesebb alapon kiterjesztik és a választásokat titkossá teszik. A gazdák gyűlése nem tette magáévá ezt az álláspontot. A gazdák is őszinte hívei a választójog kiterjesztésének, de csak úgy, ha a mostani vezető társadalmi osztályok vezetőszerpét a jövőben is biztosítani tudjuk, ha a magyar faj szupremáciáját a nemzetiségi áradat közepette nem veszélyeztetjük, ha a választójog megadásánál figyelembe veszik mindenkinél legalább a minimális műveltséget s a lehetőség szerint a politikai érettséget. Az ország lakosságának 70 százaléka földmivelő. A választói jog megadásánál, a választó kerületek beosztásánál erre a körülményre szintén tekintettel kell lenni, mert igazságtalan dolog lenne, ha pusztán adminisztratív intézkedésekkel a gazdaközönségnek az ország közügyeibe való beleszólási jogát bármiképpen korlátoznák.

Ezek főbb vonásokban a gazdák kívánásai a választójog reformjára vonatkozólag. Tekintettel arra a körülményre, hogy ebben a kérdésben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület s a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége egyhangu határozatot hozott, joggal feltételezhetjük, hogy ezek a kívánások megfelelnek valamennyi magyar gazda óhajtásának.

A gazdanapok keretében rokonszenves

ünneplésben részesült gróf Dessewffy Aurél, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület volt elnöke, a gazdatársadalmi törekvéseknek immár több évtized óta egyik vezető harcosa. Ez is egyik kimagasló eseménye volt a múlt hétnek. Ugyancsak a gyűlések keretében került napirendre néhány igen jelentős mezőgazdasági szakkérdés megbeszélése is. Szó volt a többek között a gazdasági számtartásról, a sertésenyésztés új irányairól, a hidegvérű lótenyésztésről, a gazdasági építkezésekről, végül néhány nyugati fajta szarvasmarha importjáról. Valamennyi szakkérdés alapos megbeszélése egy-egy jelentékeny lépést jelent mezőgazdasági előrehaladásunk útján. De egyuttal bizonyítéka annak is, hogy a gazdák parlamentje nem elégszik meg akadémikus értékű állásfoglalásokkal, hanem minden alkalmat felhasznál arra, hogy ahol néhány száz gazda összeverődik, azokat megismertesse a mezőgazdasági szaktudomány legújabb vívmányival s az O. M. G. E. ugyan akkor, amikor érdekképviseleti feladatainak eleget tesz, egyuttal mindig terjeszti a tudást is.

8-án délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Károlyi Mihály gróf elnöklése alatt. Az aktuális megvitatásra váró gazdaságpolitikai kérdések nagy száma sok száz gazdát vonzott a fővárosba. A földm. miniszter képviseletében Kazy József és Bartóky József államtitkárok voltak jelen.

A közgyűlést Károlyi Mihály gróf nyitotta meg nagy beszéddel, amely elsősorban a drágasági kérdéssel foglalkozott. Ugy véli, hogy a különböző gazdasági tényezők a drágaság okának felelősségét maguktól el akarják háritani s lehetőleg a másik gazdasági osztályra utalni.

A termelés egyetlen igazi hibáját, mely a drágaságnak is némileg előidézője, nem említik t. i. azt, hogy a termelés nem fokoztatik kellőképpen. Támadásuk legfőképpen a védvámrendszer ellen irányul, amelyről ma szívesen elfelejtik, hogy az legfőképpen az ipar érdekében lett megalkotva. Az igazi oka a drágaságnak azonban a tényben keresendő, hogy egyrészt a világ arany termelése óriási mérvben emelkedett, mint másodlagos ok hozzájárul, hogy a műveltség és a városok fejlődésével fejlődtek az igények is, ehhez képest, amint már említettem, fejlődött legalább mindenütt a megfelelő arányban az ipari cikkek áremelkedése is.

Áttérve a drágaság orvoslására, az radikálisan csak két irányban történhetik, — a

„GALLOSERIN“ hathatós gyógyító a baromfikolera, és védőszer tyukpestis, stb. elnevezés alatt ismert betegségek ellen.

A Földmivelésügyi Magy. Kir. Ministerium által 1908. évi 85832. szám alatt elrendelt és befejezést nyert kísérletek alapján, mint megbízható orvosszernek forgalomba hozatala a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNEK megengedtetett.
BUDAPEST, ALKOTMÁNY-U. 31.

2003

Minden szállítványhoz használati utasítást mellékelünk.

termelés fokozása és a termelő és a fogyasztó közötti közvetlenebb kapcsolat teremtése által.

Azon intézkedésekből, melyek a drágaság némi enyhítésére már most szükségesek, első sorban az állami tisztviselők fizetésrendezését tartja szükségesnek, azért, mert ez az osztály az, amely a drágaságot leginkább megérzi.

A birtokpolitikai, illetőleg a birtokok helyesebb megoszlása terén egy nagy lépés történt, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége bankjának életbeléptetése által. Kell majd a földbérli szövetkezeteket létesíteni és egyáltalában az ilyen telepeseknél a szövetkezeteknek egyéb formáit is meghonosítani.

Az elnöki megnyitóbeszéd után Mezey Gyula királyi tanácsos tartotta meg ünnepi beszédét, melynek kapcsán leleplezték az egyesület sok éven át volt edemes elnökének, Dessewffy Aurél grófnak sikerült arcképét.

Elnök azután szavazatszedő-bizottságot küldött ki a megüresedett választmányi-tagsági helyekre történt szavazatok egybegyűjtésére.

A választások eredményének kihirdetése után Jeszenszky Pál ügyvezető titkár ismertette az egyesület múlt évi munkásságáról szóló igazgatóválasztmányi jelentést, amelyet minden észrevétel nélkül egyhangulag jóváhagytak, ugyanis a tagmozgalomról szóló jelentést is. Rubinek Gyula igazgató a zárszámadásokat ismertette, amelyeket szintén jóváhagytak, majd megállapították a jövő évi költségvetést.

Délben egy óraker fényes lakoma volt a Deli-féle vendéglőben, ahol a gazdák lelkes hangulatban ünnepelték Károlyi Sándor gróf emlékét.

F. hó 9.-én a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége* ülésezett Károlyi Mihály gróf elnöklése alatt. Az elnöki megnyitó beszédében a vidéki gazdasági egyesületek működésével és jövőjével foglalkozott. Örömmel adhatta a gyűlés tudomására, hogy Serényi Béla gróf kétszáz ezer korona évi segítséget kér arra a célra, hogy a vidéki gazdasági egyesületek jelentősebb munkásság kifejtésére legyenek képesek. Ezenkívül husz ezer koronát szánt az egyesületi titkárok nyugdíjalpára, amely összeg az előbbivel együtt nagy mértékben hozzá fog járulni a vidék gazdasági életének föllendítéséhez. Sajnálkozással jelentette Károlyi Mihály gróf, hogy a mezőgazdasági kamarák megteremtésére irányuló törekvés sikertelen volt. De hangoztatta, hogy ezután is mindent elkövetnek, hogy ez a törekvésük végre valóra váljék. Károlyi gróf beszédét alább közöljük:

Tisztelt szövetségi nagygyűlés! Talán elnémeteltnek engedni, hogy azokat, amelyeket az O. M. G. E. közgyűlésén az általános gazdasági helyzetre vonatkozóan elmondani szükségesnek tartottam, itt megismételjem. Vannak azonban bizonyos kérdések, melyekről e helyről s ez alkalommal megemlékezni kötelesség. Az a törekvésünk, amely a mezőgazdasági érdekképviseletnek törvényhozási uton való szervezésére irányul, — sajnos, — egyelőre hajótörést szenvedett; hogy azonban a gazdasági társadalmi működést a vidéki gazdasági egyesületek tevékenységének akcióképességének mélyítésével fejlesszük, örömmel jelenthetem, hogy Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter ur áthatva a kérdés fontosságától, a jövő évi költségvetésbe első részletképp kétszáz ezer koronát vett föl azon célzattal, hogy ezen összegből a törvényhatósági gazdasági egyesületeknek oly államsegítséget biztosítson, amelyet nem évről-évre kell kérniük, hanem amely összeg, mint állandó költségvetési tétel részükre bizonyos meghatározott időszakokra, a földművelésügyi miniszter ur terve szerint 10 évre, biztosítható. A földművelésügyi miniszter ur ezen intézkedésével tanujelét adta annak a meleg érdeklődésének, amellyel a magyar mezőgazdaság ügyeit szerény eszközökkel, de önzetlenül szolgáló gazdasági egyesületek iránt viseltetik, a miért az egész ország elismerésére tarthat számot.

A földművelésügyi miniszternek ez az elhatározása a gazdasági egyesületek életében fordulópont, mert nyilvánvaló a miniszternek az a törekvése, hogy a gazdasági egyesületeket saját működése körébe bekapcsolni óhajtja, a gazdasági egyesületekben mint hatalmas gazdasági társadalmi eszközökben nagy támaszát látja azon törekvése megvalósításának, hogy a magyar föle az eddiginél többet termeljen.

Ezen állandó államsegítség biztosítása azonban tisztelt nagygyűlés, a gazdasági egyesületekre kötelezéseket ró. Szükségesnek vélem, hogy a jövőben a gazdasági egyesületeket és a gazdasági társadalmakat érdeklő fontosabb adminisztratív és közérdekű kérdések volnának megbeszélendőek és elkészítendőek. Örömmel kell üdvözölnöm a földművelésügyi miniszter urnak ezen elhatározását azért is, mert a gazdasági társadalmi működés fölkeltésével a gazdasági társadalmakon szélesebb rétegeinek az egyesületi működésbe való bevonásával mindjobban meg fog érlelődni annak a szüksége, hogy a mezőgazdasági érdekképviselet ügyét törvényhozási uton rendezzük. Ugyancsak a köszönet adóját kell lerónom a földművelésügyi miniszter urnak azon tervbe vett intézkedéséért is, hogy a jövő évi költségvetés keretében ugyancsak gondoskodott arról, hogy a vidéki gazdasági egyesületek titkárajainak és tisztviselőinek nyugdíjalpja évi 20.000 koronával dotáltassék, ami által lehetővé tétetik az, hogy a gazdasági egyesületeknek tisztviselői nyugdíjigogosultsága eddigi szolgálati éveik beszámításával állapíttassék meg. Fölvívja azután Károlyi gróf a gyűlés figyelmét A Magyar Földműves ismeretterjesztő szaklapra, amely a nép széles rétegében fokozhatja a szaktudást és a mezőgazdasági kulturát.

A zajos tetszésnyilvánítással többször megszakitott és hosszantartó éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után jegyzőkönyvhitelesítőként Esterházy László gróftól és Hunkár Dénes főispánt küldötték ki.

Napirend előtt szót kért Dessewffy Aurél gróf. Megköszöni a tegnapi ünnepelést és az agrárius eszmék fáradhatatlan istápolására buzdítja a megjelenteket. Ugyancsak a napirend előtt szólalt föl Hunkár Dénes Veszprémmegye főispánja. A Magyar Gazdaszövetség Sídofokon rendezendő gazdák nagygyűlésére hívja meg gazdátársait. Károlyi Mihály gróf szintén a nagygyűlésen való megjelenésére hívja föl az egyesületi delegátusokat.

A zárszámadás bemutatása és a költségvetés megállapítása után berekesztették a gyűlést. A kormányt Kazy József államtitkár és Madách László miniszteri tanácsos képviselték.

A paszuly (bab) termesztése.

Irta: Gáspár József.

VIII.

Vegyí elemzés.

A paszuly keresletének élénkségét, magas árát s a világpiacon elfoglalt helyét, mint emberi eledel tápláló erejével vitta ki. Az emberi tápláléknak s így a paszulynak is, mint ilyennek értékét a beltartalma — vegyi összetétele világítja meg. A vegyi összetétel ismertetését tehát, hogy a paszulyról teljes képet adjak, közleményem sorozatából nem hagyhatom ki. A vegyi összetétel ismertetése alkalmával is összehasonlítással élek, hogy így

	Nyers összetétel					Emészt. összetétel			
	fehérje	amid	zsír	szénhidrát	nyers rost	fehérje	amid	zsír	szénhidrát és nyers rost
Buza	12	1.9	69.0	1.9	1.7	10.5	1.5	66.0	
Rozs	11.5	1.7	69.5	1.9	2.0	10.0	1.6	65.4	
Tengeri	9.9	4.4	69.2	2.2	1.2	7.1	3.9	65.7	
Köles	10.6	3.9	61.1	8.1	3.8	8.0	3.1	46.8	
Paszuly	25.5	1.6	45.9	9.4	3.1	23.0	1.4	43.6	

a szembeállításal annál intenzívebb legyen a megvilágítás. Az összehasonlításra ebből a célból is a gabonaneműeket, mint kenyér s más emberi táplálékot adó terményeket vettem fel, melyek a természet feltételeivel is közel foglalnak helyet a paszuly mellett.

Ezekhez az adatokhoz kommentárt fűzni fölösleges, annyit azonban mégis megjegyezni kell, hogy a paszuly fehérje tartalma, tehát éppen azaz alkotó része, melynek a táplálékok között a legfontosabb szerepe van, kétszeresét is meghaladja a gabonaneműek e nemű tartalmának.

A paszuly külkereskedelmi forgalma.

Befejezésül és bizonyításul a bevezetésben tett annak az állításomnak, hogy a paszuly világforgalmi cikk, idézem a magyar statisztikai közlemények 33. kötetéből a magyar szentkorona országai 1909. évi külkereskedelmi forgalmának ide vonatkozó adatait, szintén összehasonlítva a két legnagyobb területen termesztett gabonaneműnek: a búzának és tengerinek hason irányu forgalmával.

„69. Bab, száraz (érett)

T. sz. 31. aut. vám 4.50 K. szerz. vám 2.40 K.

A. Behozatal.

	Mennyiség méterma- zsáokban	Egységérték koronákban	Érték ösz- szesen ko- ronákban
Ausztria	8.005	25.—	200.150
Bosznia	2.003	17.—	34.051
Németország	101	120.—	12.120
Olaszország	21	70.—	1.470
Francia ország	1	120.—	120
Románia	59	14.50	856
Szerbia	1.807	12.50	22.588
Észak-Amerikai Egye- sült-Államok	16	120.—	1.920
1909. összesen	12.014	22.78	273.275
1908. „	9.806	21.70	212.795
1907. „	11.793	22.—	259.446
1906. „	11.187	27.—	302.049

B) Kivitel.

	Mennyiség méterma- zsáokban	Egységérték koronákban	Érték ösz- szesen ko- ronákban
Ausztria	144.441	23.76	3.430.474
Bosznia	2.473	24.—	59.352
Trieszt szabad kikötő	3.351	„	80.424
Németország	112.763	„	2.706.432
Svájc	25.644	„	615.456
Olaszország	74.594	„	1.790.256
Franciaország	53.346	„	1.380.304
Spanyolország	1.344	„	32.256
Portugália	10.100	„	242.400
Belgium	9.772	„	234.528
Hollandia	43.669	„	1.048.056
Nagy Británia	27.306	„	655.344
Dánia	200	„	4.800
Svédország	190	„	4.560
Románia	72	„	1.728
Szerbia	2	„	48
Bulgária	3	„	72
Görögország	4.961	„	119.964
Brit birtok a Földközi tengerén	435	„	10.410
Európai Törökország	31	„	740
Ázsiai Törökország	30	„	720
Egyiptom	935	„	23.640
Tripolisz	195	„	4.680
Tunisz	705	„	16.920
Algír	2.800	„	67.200
Afrikai portugál gyarmat	25	„	600
Afrikai brit gyarmat	300	„	7.200
Északamerikai Egyesült-Államok	292.326	„	7.015.824
Kuba	452	„	10.848
Brazília	100	„	2.400
Argentína	5.882	„	141.168
1909. összesen	820.254	23.05	19.649.986
1908. „	563.331	21.56	12.143.374
1907. „	479.368	21.50	10.306.612
1906. „	487.132	26.00	12.665.432

57. Buza.

T. sz. 23. aut. vám 7:50 K. szerz. vám 6:30 K.

A) Behozatal.

	Mennyiség métermázsokban	Egységérték koronákban	Érték összesen koronákban
Ausztria	148.471	27'80	4,127.493
Bosznia	168.586	26'20	4,416.953
Németország	7.412	20'75	153.799
Franciaország	86	30	2.580
Olaszország	436.142	21'25	9,268.017
Románia	3.135.309	21'60	67,722.674
Szerbia	805.390	18'80	15,141.332
Bulgária	187.167	21'20	3,967.940
Európai Törökország	100	21'20	2.120
1909. összesen	4,888.663	21'40	104,802.908
1908. "	163.128	20'55	3,351.829
1907. "	80.384	20'93	1,682.471
1906. "	338.601	13'33	4,513.967
B) Kivitel.			
Ausztria	2,506.982	28'70	71,950.383
Bosznia	137	28'30	20.857
Trieszt szabad kikötő	409	27'70	11.738
Németország	406	29'00	11.774
Svájc	1.761	29'00	51.069
Oroszország	1.816	29'00	52.664
Románia	46	29'00	1.334
Szerbia	4	29'00	116
Montenegró	102	29'00	2.958
1909. összesen	2,512.263	28'70	72,102.893
1908. "	4,318.729	24'00	103,640.440
1907. "	5,644.202	20'44	116,390.231
1906. "	6,378.408	16'28	103,459.606

64. Tengeri.

T. sz. 27. aut. vám 4 K. szerz. vám 2:80 K.

A) Behozatal.

	Mennyiség métermázsokban	Egységérték koronákban	Érték összesen koronákban
Ausztria	13,083	14—	183.162
Bosznia	79.383	14'60	1,158.992
Németország	7	19—	133
Olaszország	439	13'50	5.927
Románia	110.565	12'80	1,415.232
Szerbia	2.619	12'60	32.999
Észak-Amerikai Egyesült-Államok	275	19—	5.225
Argentína	5.949	15—	89.235
1909. összesen	212.320	13'62	4,890.905
1908. "	77.532	12'23	948.015
1907. "	180.813	11'75	2,125.091
1906. "	733.956	12'40	9,103.284
B) Kivitel.			
Ausztria	3,604.651	16—	57,674.416
Bosznia	156.446	15'20	2,377.979
Trieszt szabad kikötő	3.982	15'75	62.717
Németország	8.500	16'30	138.556
Olaszország	8.651	16'80	145.336
Franciaország	5	"	84
Hollandia	1.691	"	28.409
Oroszország	1	"	17
Románia	341	15'90	5.422
Szerbia	51	16'80	857
Bulgária	6	15'90	95
Montenegró	5.040	16'80	84.672
1909. összesen	3,789.365	15'97	60,518.554
1908. "	3,913.515	14'88	58,237.930
1907. "	4,331.244	13'16	56,981.552
1906. "	2,221.582	13'05	28,984.947

Fenti statisztikai adatok nem kívánnak magyarázatot, elég magyarázó maguk az adatok. Az összehasonlítás kapcsán azonban kiemelendőnek tartom mégis a paszuly vám-külföldre szállításának szélesebb körét, mely

a buza és tengeri 9—12 tételével szemben 31. tételszámot tüntet fel. Ez az egy körülmény is elég biztosítékot nyújt arra, hogy a paszuly tultermelésétől s az ennek nyomában járó nagyobb áreséstől tartani nem lehet. (Vége.)

Legeltetés és istállózás.

Midőn erre a kérdésre helyesen meg akarunk felelni, a következő momentumokat kell szem előtt tartani.

1. *Minél nagyobb tápanyagtömegek nyérése a területegységen.* A növényeket kaszáló növényekre és legelő növényekre osztjuk fel, vagyis olyanokra, melyeket csak lekaszálva lehet értékesíteni, felhasználni és olyanokra, melyeket csak legelőnek lehet használni. Vannak olyan növények is azonban, melyek lekaszálva és legeltetve is felhasználhatók. Ahol a kaszálónövények kitünően tenyésznek, ott mindenesetre legcélszerűbb, ha ilyeneket termesztünk, ezekben legnagyobb takarmánytömeget gyűjthetünk össze az állatok számára; ilyen vidéken tehát az istállózás a célszerűbb. E növények biztos és sikeres tenyésztésének feltételei a jó talaj, jó művelés és enyhe éghajlat.

Ahol a viszonyok erre nézve nem elég kedvezők, ahol a kaszálónövények nem fejlődnek, nem diszlenek, ott a takarmányt legjobban legeltetéssel lehet értékesíteni, még pedig annál inkább, minél több füvet vethetünk a legelői növények közé. Némely vidéken csakis a legeltetés fizeti ki magát, még pedig annyira, hogy senkinek sem jut eszébe, hogy intenzívebbé kellene tenni.

2. *A rendelkezésre álló vagy szükséges forgalmi tőke nagysága.* A legeltetés alacsonyabb művelésű és kisebb forgótőkével rendelkező gazdaságokban is kifizeti magát, ellenben a nyári istállózás ilyen gazdaságokban aránytalanul drágább volna. Lehetnek ugyan arra is esetek, hogy minden körülmény az istállózás előnyeit mutatja, de elég tőke hiányában az állatok beállítása mégis célszerűtlen volna. s nagyon sokba kerülne.

3. *A talaj és a munka árát, a tőke hasznosítását és az állati termékek értékesítését szintén figyelembe kell venni,* ahol a talaj és a marha ára drága, ellenben a munka olcsó, ott az istállózás előnyösebb a legeltetésnél és megfordítva.

4. *A talaj esetleges nehéz művelhetése, kötöttsége szintén a legeltetést teszi előnyösebbé,* mert az ilyen talajban nagyon költséges a kaszálónövények termesztése.

5. *Az állati termékek minősége* gyakran szintén a legeltetésre utal. Azokban az országokban, melyekben nagy területek üsödöktől fogva kizárólag legelőknak használtak, mit Hollandia és Svájc, a legjobb tenyészállatok törzs-országai, s ama törekvésnél fogva, mely szerint mindenütt a lehető legjobb tenyészanyag nevelésére törekszenek, ahol elég jó legelők nincsenek, legalább a fiatal állatok számára igyekeznek kisebb területeken jó legelőket létesíteni.

6. *Az istállótrágya termelését s a talajnak ezzel előmozdított jobb termékenységét* nem szabad egyszerűen az istállózás mellett érvnek felhozni, mert ha a legelői trágyát gondosan összegyűjtik és célszerűen kezelik, semmivel

sem vesz több kárba belőle, mint a rosszul kezelt istálló trágyából.

7. Az bizonyára nem szorul magyarázatra, hogy a *földbirtok nagysága, szétdaraboltsága közel- vagy távolsága* szintén tekintetbe veendő körülmények. Mert ha az állatok nem legelhetnek hosszabb ideig egy huzamban egy nagyobb területen, ha mindennap másfelé s esetleg messzire kell hajtani, hogy legelhessenek, ott bizony az istállózás talán előnyösebb a legeltetésnél.

8. *A takarmánytermés mennyisége s az ezzel esetleg kapcsolatos különös gazdasági átmencetek* szintén mérvadók. Olyan vidékeken, ahol a földek még nincsenek jól művelve, s ahol a talaj szegény, a legeltetés rendszeren jobban fizeti ki magát, mint a takarmánynövények istállói etetés céljából való termelése; ellenben azokon a vidékeken, ahol ritkán és kevés eső szokott esni, a legelő nem fizeti ki magát, mert alig találak az állatok valamiféle rágni valót a legelőn. Célszerűbb tehát, ha a legelői földeket felszántják és bevetik. Így mégis több növény terem rajtuk.

9. *Az állatok faji tulajdonságai.* Házi állataink közt számos olyan van, mely határozottan legelőre van utalva. Ha czekeket az állatokat erőszakosan s állandóan istállóban tartjuk, nem fejlődhetnek kellően s tartásuk nem igen fizeti ki magát, sőt mi több az illető állatokat az istállóban különféle betegségek támadják meg, amiből a tulajdonosra gyakran igen nagy kár háramlik.

Akárhány eset van azonban, melyben a két állattartási mód egyesítése mutatkozik célszerűnek. Ahol célszerűnek, hasznosnak mutatkozik, ott egyesítsük, mert hiszen az állattartásnak is az a célja, hogy minél nagyobb hasznot huzhassunk belőle. R.

A borderítő-anyagok használata.

Igen sok borderítőszert van a gyakorlati életben alkalmazásban, legcélszerűbb azonban csak azokat használni, a melyeknek tisztaságáról magunk is meg vagyunk győződve s azokat magunk vagyunk képesek előkészíteni, mert az előttünk ismeretlen, leggyakrabban titkos összetételű szerekkel igen könnyen idegen izt adhatunk a bornak, de sokszor káros hatású anyagokat vihetünk be azokkal a deritendő borba.

Ezuttal csupán a vegyileg ható derítőszerekről kívánok megemlékezni, amelyek használatra egyébként is a leggyakoribb, a milyenek a *vizahólyag, zselatin és tojásfehérje.* Ezen anyagok előkészített állapotban adatnak a borba s a derítőhatást azáltal eszközlik, hogy a borban levő cersavval egyesülve, oldhatlan hártványt alkotnak, amely a hordó fenekére való süllyedése alatt a borban levő tisztátlan s zavarodást okozó anyagokat magával viszi s a hordó fenekére lerakja. Ez utóbbi folyamat azonban, a mint látják, erőművi uton történik.

A derítés sikere a felemlített derítőanyagoknál tehát *függ a bor cersavtartalmától.* Ha ez kellő mennyiségben a borban nincs jelen, vagy pedig a bor nagyon is sok cersavat tartalmaz, a derítés — ha ahhoz a megfelelő derítőanyag megválasztva, avagy a hiányzó cersav pótolva nem lett — nem fog sikerülni.

Azon boroknál tehát, amelyek kevesebb cersavat tartalmaznak, a milyenek általában a fehér borok s ezek között is a kevesebb cersavtartalommal bírók, a *vizahólyagot* fogjuk használni, mert ez derít legjobban a *legkevesebb cersavtartalom* mellett. Ha tehát olyan boroknál, amelyek nagyobb cersavtartalommal bírnak, derítőanyagként *vizahólyagot* alkalmaznánk, úgy a derítés nem sikerülne, hanem a

borban fennakadna. A vízahólyagból az említett kellekkel bíró boroknál azok tisztaságához vagy zavarosságához képest egy hektoliterre elég 1.5–2 gramm.

Nagyobb csersavtartalom mellett jól deritene a *zselatin*, *tojásfehérje* s az *enyé* mely utóbbit azonban csak *durva, közönséges boroknál* szokták használni.

A *zselatinnal* való derítés tehát jó szolgálatot tesz a nagyobb csersavtartalommal bíró fehér boroknál, főleg az *erősen sárga vagy barnás színűeknél*, amelyeknél hektoliterenként 8–10 gramm előkészített zselatin elegendő.

Oly fehér boroknál, amelyek már érettségük fokán állanak, igen előnyös az utolsó derítést 4 gramm *csersav* és 8 gramm *zselatin* hozzáadásával eszközölni, minthogy a zselatin finomabb üledéket ad s a borok, amelyek ezen derítés után palackra fejtetnek, nem tartalmaznak ama uszkáló pelyhszerű foszlányokat, miként azt a vízahólyaggal derített s palackra huzott boroknál gyakran tapasztalhatjuk.

A *tojásfehérje* kiválóan vörös boroknál nyer alkalmazást; de némelykor a megbarnult színű boroknál is, amelyek barnás színüket, sőt bizonyos esetekben a megtöréstől származó mellékizéket a tojásfehérjével való derítés után elvesztik.

Nagyobb csersavtartalommal bíró *nehézebb, de fiatal vörös boroknál* 4–6 tojásfehérjét vesszük, ellenben *ő és könnyebb, valamint csersavtartalomban szegényebb vörös boroknál* 1½–3 tojásfehérjének használata is kielégítő eredményt ad.

Általánosságban megjegyezzük, hogy erjedésben levő bor sohasem derítendő, mert az erjedés folyamán kiváló szénsav a derítés sikerét meghiúsítja.

Továbbá a derítés előtt a kísérlet mindig kicsinyben, egészen átlátszó henger alakú palackban teendő meg.

Végre oly boroknál, amelyeknél előzőleg a szűrés szüksége mutatkozott, az egyes fent felsorolt derítő anyagokból valamivel kevesebb adag veendő a derítendő borhoz.

A *vízahólyag* a nagy gyakorlatban leginkább van használatban; előkészítése a következő módon történik. A vízahólyag apró szeletekre, illetőleg lemezekre vágva egy alkalmas faedénybe helyeztetik, amelybe annyi vizet öntünk, hogy a vízahólyagot elfedje. Ily módon 24 óráig áztatjuk, a midőn az edényből kiemelve, tisztátalan anyagok eltávolítása végett tiszta vízzel többször megmossuk. Ezután ujjunkkal addig gyürjük gyömszőlők, amíg egy fehér tömeggé lesz. Ezen gyurmányt azután vízzel addig hígítjuk, amíg sűrű tejszerű folyadék alakját nyeri amelyet egy szítán, vagy ennek hiányában vásznon eresztünk át hogy a vízahólyag a foszlányok s egyéb részektől megszabadíttassék.

Az átszítált pépszerű folyadékhoz folytonos keverés közben a derítendő borból öntünk és pedig meghatározott mennyiséget, pl. ½ kilogramm vízahólyagra annyit, hogy az egész oldat 50 litert tegyen ki. Ezen oldat ez esetben 1%-os s belőle 1 deciliter megfelel 1 gr. vízahólyagnak, vagyis egy liter 10 gr.-nak.

Az ismertetett módon elkészített vízahólyag a derítésre azonnal alkalmas.

A *zselatin* előkészítése következőképen történik: Mindenekelőtt ezt is áztatni szükséges, mire nézve ép úgy mint a vízahólyagot vízbe áztatjuk, ennek azonban elég, ha 10–12

óráig marad a vízben. Áztatás előtt a zselatin is apró szeletekre metszendő. Az áztatás után ismét vizet öntünk a zselatinhoz és pedig bizonyos mennyiséget, így pl. ½ kg. zselatinra, mintegy 3 liter vizet s ezt egy tiszta edényben folytonos keverés közben addig melegítjük, míg fel nem olvad. Ennek megtörténtével annyi vizet öntünk még az oldathoz, hogy az 5 l.-re legyen kiegészítve. Ez esetben az oldat 10%-os és megfelel belőle 1 centiliter 1 gramm zselatinnak, vagyis 1 liter 100 grammnak.

A *tojásfehérjének* előkészítése igen egyszerű s csupán annyiból áll, hogy az e célból használni szokott egészen friss tyuktojás feltörése alkalmával a fehérjét, a sárgájától gondosan elkülönítve, egy edénybe tesszük, kevés vizel keverjük s egy tiszta seprűvel habbá verjük.

A *tojásfehérjét jól száritott alakban* is használhatjuk derítésre, amelyet 6 rész hideg vízben habbá verve készítünk el. Ezen oldatból 6 gramm felel meg egy egész tojásfehérjének.

A derítés kivitele, a fent elősorolt módon előkészített derítőszerrel, a következő módon történik: Az előkészített derítőanyagból annyit a mennyit az illető bor derítésére felhasználni szándékozunk, egy sajtárba teszünk s ehhez a derítendő borból egy bizonyos mennyiséget öntünk. Ezen anyagot nyirfaseprűvel — bornak többszöri hozzáadása mellett — addig keverjük, a míg a felszínen hab képződik. — Ezután a derítendő borhoz öntjük a derítőanyagot s a hordó száján keresztül alkalmazott derítőostorral, vagy pálcával a borral jól összekeverjük. Ennek következtében a hordóban a bor felszínén nagyobb mennyiségű hab képződik, melynek eltávolítása végett a hordó dongáit fakalapáccsal jól megvergetjük s ezután a hordó száját letörölve, az akonát szélesebb végével a hordóra illesztjük s 2–3 napig így hagyjuk. Ekkor a bort feltöltjük s az akonát beverjük.

Rendes körülmények között a bor két-három hét múlva megszokott tisztulni, a midőn az a derítőanyag által a hordó fenekére levitt tisztátalan részektől elválasztandó, vagyis lefejtendő. E. K.

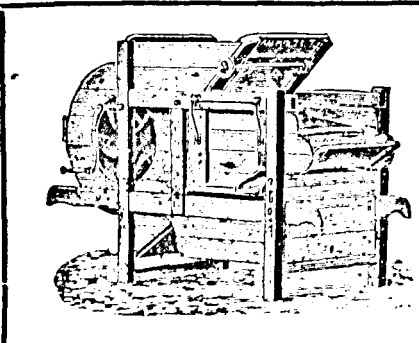
IRODALMI SZEMLE.

A mezőgazdasági középfoku szakoktatás és a polgári iskolák reformja címen érdekes tanulmányt irt *Buday Barna*. Időszerű tanulmányának bevezető részében mezőgazdasági szakoktatásunk általános irányelveit fejt ki. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy noha Magyarország lakosságának 67–68 százalékát a mezőgazdák teszik ki, azonban ez az agrárjelleg szakoktatásunkban ugyancsak nem domborodik ki. Sőt egyenesen siralmas dolog, hogy évente mintegy százezer továbbtanuló ifjú közül csak ezerszáz tanul mezőgazdaságot és a felső és alsó vonalvn mindössze 28 intézetünk van az ifjuság befogadására. Az az osztály, mely a földből él, — látva a tudományt s legkivált a jósi pályákra való özönlést, — a maga nagy szellemi tőkejének csak morzsáit juttatja vissza létalapjának megerősítésére és fejlesztésére. Ezt a ferdo és káros irányzatot mesterségesen is támogatja iskolapolitikánk. A kereskedőknek már közel két évtizede lehetővé tették, hogy szakoktatásukat beilleszthessék az 1868. évi XXXVIII. tc. kere-

tébe. Addig a gazdaérdekeltségnek ugyanilyen irányu kívánsága a törvényszakas merevségébe ütközik. Eppen ilyen szomorú a kép, ha a mezőgazdasági szakoktatás szervezési hiányait vessük szemügyre. Hiányzik az egyetemi jellegű főiskola, mely megoldaná a tanárképzés kérdését. Melő a közigazgatásnak s különösen a központi közigazgatásnak hivatott tisztviselőket adna és a főváros légkörébe vágyódó ifjuság egy részét magához vonzaná. Ámde a szakoktatás alapozó munkáját a népoktatás keretében kell kezdeni s arra kell törekedni, hogy a kisgazda lehetőleg a maga falujában taníttathassa gyermekét a mezői gazdálkodás gyakorlati ismereteire. Azután a leginkább szembeötlő organikus hiba a tanulmány szerint, hogy Magyarországon a mezőgazdasági szakoktatásnak középfoku szervezetei egyáltalán nincsenek. A földmivessiskolák és a gazdasági akadémiák között betöltetlen ürtáton. Most a gazdasági tanintézetek megszüntetésével ez a kérdés teljes aktualitáshoz jutott. Több oldalról fölmerült a terv, hogy a szükséges középfoku intézeteket a polgári iskolák megfelelő átreformálása útján igyekezzünk megteremteni. Csak az a kérdés, milyen reformokon kell átésni a polgári iskoláknak, hogy azok a gazdasági élet céljainak megfelelőjenek? Két reformjavaslattal foglalkozik *Buday Barna*. Az egyik a Torontálmegyei Gazdasági Egyesület förterjesztése, melyben arra kéri a közoktatásügyi minisztert, hogy a mezőgazdasági polgári irányzótű hét osztályu polgári iskolák fölállítása érdekében a képviselőházhoz törvényjavaslatot nyújtson be. A másik *Tas Ferenc* polgári iskolai tanártól származik, akinak nézete szerint a földmivessiskolák és a gazdasági akadémiák között levő ürt csak a polgári iskolával lehet betölteni, ha azt megreformáljuk, ellátjuk önkéntességi és mtndazon minősítési joggal, melyekkel jelenleg a kereskedelmi iskola rendelkezik. A javaslatok részletes tárgyalása után a tanulmány, a közönség szükségletéhez képest, a hétosztályu polgári iskolát alkalmasnak tartja a mezőgazdasági középfoku szakoktatás szempontjából. Nagyobb körvonalakban kifejti a tanulmányíró, hogy miképp kellene megszervezni a mi különleges viszonyainkhoz képest a hét osztályu mezőgazdasági polgári iskolát s végül kívánatosnak tartja, ha a reformelvek közelebbi céljából a közoktatásügyi miniszter a földmivelésügyi miniszterrel együttesen szaktanácskozást hívna egybe s ezután tennék meg az első lépést az 1868. évi XXXVIII. tc. célszerű módosításához.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A gabona minősége, jósága** nem csak a talaj tulajdonságaitól, vagyis minőségétől, a talaj megművelésétől, trágyától, időjárástól, éghajlattól, az érettségi foktól és a behordás alkalmával uralkodó száraz, vagy esős időjárástól, hanem az eltevés, illetőleg eltartás módjától is függ. A gabonát többnyire magtárakban tartják, csakhogy ezeket többnyire a célnak éppen nem megfelelően építik. A magtárt sok helyen a gazdasági épületek vagy éppen a lakóház padlásán rendezik be. Ezek a helyiségek tagadhatatlanul igen alkalmasak arra a célra, ellenben határozottan rossz hely a gabona eltartására az istálló feletti padlás, különösen az, melynek nincs bolthajtása. Nagyon csalódnak

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi ajándékainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde. Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

2006

azok, a kik azt hiszik, hogy a gabona itt jó helyen van. A gabonának szellős, száraz hely kell; azonkívül a magtárt minden oldalról deszkákkal jól el kell keríteni, hogy rovarok s egyéb kártékony állatok a gabonához ne férközhessenek. A padló lehetőleg sima legyen; a repedéseket és hézagokat be kell tömni, mert ezekben szottak fészkelni a rovarok. Arról is kell gondoskodni, hogy a gabonához elég levegő férjen. A padlót, falakat és padozatot ki lehet aszfaltozni. A friss gabonát csak néhány centiméter vastagon terítsük ki, hogy jól kiszáradhasson. Később $\frac{1}{2}$ m. és magasabb halmokba vonhatjuk össze. Kezdetben többször, későbbben ritkábban fellapátoljuk, hogy meg ne dohosodjék. Lapátolni a gabonát csak száraz, derült időben szabad, különben többet árt mint használni neki a lapátolás. A gabonát úgy hánnyuk a lapáttal, hogy lehetőleg nagy utat tegyen a levegőben. Így kezelve teljesen kiszárad s akkor decembertől kezdve elég, ha négyhetenkint egyszer lapátoljuk, azonban mindig ügyeljünk, hogy azt a munkát csak száraz, hűvös napokon végezzük, nehogy nedves, vagy nagyon meleg levegő kerüljön a gabona közé. Nyáron a korai reggeli órák legalkalmasabbak ennek a munkának a végzésére.

Az egereken és patkányokon kívül legnagyobb ellensége a gabonának a zsuzsok. Ez ellen csak úgy védhetjük meg a gabonát, melyben nagy pusztítást visz véghez, hogy a magtárt mindig, a mennyire csak lehet tisztán tartjuk; a repedéseket és egyéb hézagokat mésszel vagy aszfalttal kell betömni, klórmeszet kell rájuk hinteni s azonfelül a gabonát, ha a zsuzsok jelenlétét észrevesszük, nagyon szorgalmasan kell lapátolni, különösen tavasszal és júliusban. A fekete zsuzsokot télen báránybőrökkel össze lehet gyűjteni, melyeket magától felkeres, hogy befészkelje magát. Télen vizsgáljuk meg többször, hogy hol vannak a fehér zsuzsoknak bábui, ezeket szedjük össze és semmisítjük meg. Ha a zsuzsok már nagyon elszaporodott, akkor nem tehetünk egyebet, mint azt, hogy a magtárt kiürítjük és alaposan kitisztítjuk.

+ A koca kiválasztása. Ami a testalkatot illeti, ha mangalicát tenyésztünk, olyan kocát állítsunk be magunk, amelynek elég széles a homloka, rövid és egyenes az orra, szelid a tekintete, fekete a turókarimája, fülei mérsékelten előre lózóak és bő tokája van. Ez mind a jó hizás jele. A keskeny homloku, hosszú orru, hegyes fülű, fölszorított tokájú sertés egy se jó hizó. A vad tekintet marakodó természetű mutat, a marakodó sertés pedig nyughatatlan, rossz hizó, s a többit is zavarja. Az pedig, ha a turókarima nem fekete, annak a jele, hogy a sertés nem tiszta mangalica. Az a jó koca, amely a tarkójától származva, a farka tövéig elég hosszú, s ha ez a vonala egyenes, legfeljebb a farnál kissé lejtős. Nagy tábla szalonát csak az ilyen sertés adhat ki. A széles hát, a dinnyealaku far igen becses tulajdonságok. A koca törzse hozódjon le jó mélyen a lábak közé, úgy, hogy a mély mellkas miatt ámbár elég magas termetű a disznó, de kurta lábunak tűnjön fel.

Különösen szükséges, hogy a koca lábai, amellet, hogy rövideknek tűnjenek fel, erősek, rövid csüdűek, s felső részükön a sonka tájon jó husosak legyenek. A gyenge lábú sertés nem bírja a legeltetést, de a gyenge lábú és hosszú csüdű sertés nem tud kihizni sem, mivel ily lábbal nem bírja meg a hizásnál folyton nehezedő testet. A mangalica nyáron apró és ritka szőrrel cseréli fel téli gazdag szőröntését. Ez a téli szőröntés akkor jó, ha az nem hegyesen álló szálkás, hanem göndör, s legfeljebb a mar-

táján engedhető meg, hogy kissé keményebb legyen ott a sertéje, mint egyebütt, mivel a szálkás lassu és gyenge hizás jele. Az a koca, amelynek legalább 12 csecsbimbója nincsen, nem magának való. A sok bimbó szaporaságot jelent.

Négyféle színű mangalica van. Legbecsebb a szőke szőrű, de jó a fekete szőrű, sőt a feccshehu is. Olyan színűt legjobb tartani, amilyenből azon a vidéken a legtöbb van. Ez a beszerzést is, de az eladást is könnyíti. Az ugynevezett ordasszerű mangalica nem oly hasznos, mint a többi. Ez a jó külső kell, hogy jó belsőt takarjon. Egészségesnek, étkesnek, jó hustartónak, szelid és szopora természetűnek kell a jó kocának lenni. Nagyon kívánatos, hogy a koca egészséges legyen, mivel azalatt a 3—4—5 év alatt, ameddig szaporításra használjuk, 6—8—10-szer fiadzik.

Tulajdonképen a jó koca vagy hasas, vagy szoptat. Ily nagymérvű igénybevételt csak egészséges testalkat bír meg. De a legelőre járó kocának sokat kell mozogni, turni addig, amíg annyit amennyit megkeres magának. Erre nem képes, csak akkor, ha egészséges. A kijáró sertés a legelőre az időjárás változásainak is nagyon ki van téve, ez csak az egészséges sertésnek nem árt. Végre az is igaz, hogy egészséges utódokat csak egészséges szülőktől várhatunk.

A sokféle betegséget is akkor kerüli ki a sertés leginkább, ha teljesen egészséges szervezetű. A gyenge szervezetű, beteges sertés hamarabb bajba esik, nehezebben lábol ki belőle. Mivel vemhét jól kifejleszteni, malacait tejjel bőven el látni, s később jól meghizni, csak jól evő koca képes, ezért az étkeség is igen kívánatos tulajdonság. A sertések között vannak olyanok, melyek eleget esznek, még sem fog rajtuk a takarmány, mindig soványok, míg ezekkel szemben találunk olyanokat, melyek ugyanannyi takarmánytól mindig jó husban vannak, s ha nem szoptatnak vagy nem hasasak, mindjárt javulnak.

Az a kívánatos, hogy az örökösen sovány sertésekből minél kevesebb legyen, mivel ezek nem értékesítik jól a takarmányt, s így sem jó hizók, sem jó malacnevelők nem lehetnek, tehát hasznot nem adhatnak. Soha magunk ilyet ne használjunk.

+ A felkalkomposzt rétek trágyázásánál. Közismeretű, hogy a réteket, kaszálókat épp úgy kell trágyázni mint a szántóföldeket vagy gyümölcsösöket, mert hiszen minden szerves életnek táplálékra van szüksége s ha a növények által elvont táperőt ujjal nem pótoljuk, bizony az a rét sem fog teremni. A rétek trágyázásánál azonban figyelembe kel vennünk, hogy itt nem úgy adjuk a trágyát mint szántóföldeknél, hol a trágya alá lesz szántva, de fejtrágyaként hintjük szét, így tehát réteknél arra kell törekednünk, hogy oly trágyát adjunk, mely könnyen feloldódik; erre a célra teljesen megfelel a fekáli komposzt. Most csak az a kérdés mely időben előnyösebb a rétrágyázás őszszel, télen vagy tavasszal. Mindenesetre legelőnyösebb az őszi esőzés előtt a rétrágyázás, azonban ha ettől a sürgős őszi mezei munkák miatt lemaradtunk, ajánlhatjuk a téli trágyázást, vagyis a trágyának akkori széthintését, ha a föld már teljesen megfagyott s a fagy a szekeret megbirja, mert ily időben nem vágjuk össze a rétet. Az így elteretett trágyára rájön a tél hava, a hólé a komposzt alkotórészeit feloldja s ilyen oldott állapotban magával beviszi a humuszrétegbe, a növények gyökereihez. Attól hogy esetleg a hólé a fekáli trágyának tápanyagát oly mélyen viszi le, hogy ezt a növény gyökereivel felszívni nem lenne képes, — nem kell

félteni, mert hiszen mint fentebb is mondtam a fekáli trágya alkotórészei könnyen oldódnak, így tehát a földbe teljesen feloldott állapotban kerülnek, honnan a hajcsövesség útján felszívódnak a felsőbb rétegekbe. Ha azonban esetleg a tél folyamán a trágya kiszórásával elkésnének, vagy abban akadályozva volnánk, lehetőség szerint igyekezzünk a réteket a vegetáció megindulása előtt megtrágyázni, vagy legkésőbb kora tavasszal a mikor még a föld elég nedvbőséggel bír, hogy a trágya alkotórészeit feloldhassa; hátránya azonban ennek a tavaszi trágyázásnak az, hogy az elterített trágya nem esik a tél szétmálasztó hatása alá s így nem is mutathat fel oly eredményt mint különben. A fekáli trágyának, hogy rétek trágyázásánál bámulatos eredményét tapasztalhassuk, ajánljuk lehetőleg az ősz beálltával leendő elhintését, de nem kisebb sikerrel alkalmazható most a tél beálltával is s csak utolsó esetben hagyjuk azt tavaszra. A tapasztalat nagyon előnyösnek igazolta, hogy kívánatos a tekál koposztal behintett rétet, akkor a mikor felső területe 1¹/₂—3 cmnyire felengedett több irányban megboronálni, ami által más előnyökön kívül a különben a rétre oly veszedelmes mohosodástól is megmenthetjük földeinket.

+ Hamis méz felismerése. A legegyszerűbb eljárás a hamis méz felismerésére a következő: A megvizsgálandó mézből 10 grammnyit kétszerannyi vízben feloldunk és 1 deciliter borszeszt öntünk bele. Tiszta méz nem mutat zavarodást, míg ellenben ha a méz hamis volt, vagyis keményítőszörpből készült, akkor tejnemű folyadékot kapunk, ami elárulja a hamisítást.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az erdélyi gazdasági egyesület *igazgatóválasztmánya* 1911. december hó 19.-én (kedden) d. u.: 3 órakor, az egyesület Attila-u. 10. sz. alatti székházának üléstermében rendes ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja:

Kolozsvártt, 1911. dec. 14. én,

Az elnökség.

Tárgyak:

1. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
2. Kereskedelemügyi Miniszter válaszeirata: a friss gyümölcszállítmányok kiméletes kezelése tárgyában. (1549.)
3. Pénzügyminiszter: megküldi a kataszteri becselőjárásokról készített átnézeti térképet. (1544.)
4. Földmívelésügyi miniszter leirata: az állami szőlővesszők és oltványok tárgyában. (1398.)
5. Ugyanő: a kassai szeszfőző tanfolyamok tárgyában. (1428.)
6. U. ő: körendelet a 4 hétnél fiatalabb borjúk levágásának tilalmazásáról. (1511.)
7. U. ő: Áll. egészségügyi értesítő, a 4 hétnél fiatalabb borjak vasuti szállításának korlátozása tárgyában. (1509.)
8. U. ő: Ugyanaz, állatbeviteli tilalmak Horvátországba. (1510.)
9. U. ő: Ugyanaz, állatbehozatali tilalmak Magyarországra. (1546.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatós férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olesó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Aracikái önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

10. Hevesmegyei társaság: felterjesztését a vasuti kocsi szaporítása tárgyában pártolás végett megküldi. (1548.)

11. Pestvármegyei társaság: a cséplő munkások bitosítása tárgyában eszközölt felterjesztését megküldi pártolás céljából. (1553.)

12. Pénzintézetek Országos Egyesülete: Meghívás a kolozsvári alakuló ülésre. (1552.)

13. Allategységügyi törvényjavaslat-tervezet, a bizottság véleményével. (1385.)

14. Gazdasági akadémiai ösztöndíjak megszavazása. (1547.)

15. Közcélú gyűjtővek bemutatása. (1495., 1508.)

16. Kolozsmegyei osztály: vetítógép beszerzése tárgyában. (1543.)

17. Temesmegyei társaság: a Galloszerin érdekében. (1471.)

18. Nemzetközi Baleset Ellen Bizt. R. T.: a mezőgazdasági szavatossági biztosítás tárgyában. (1500.)

19. Herkules B. T.: Vasvázas gazdasági lakóházakról. (1551.)

20. A közgyűlés napjának kitűzése.

21. Ülés napjaira beérkező tárgyak.

22. Esetleges indítványok.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsvármegyei osztálya által 1911—12 telén tartandó falusi gazdasági tanfolyamok és előadások sorrendje:

I. Vasárnapi előadások sorrendje:

December hó 17-én.

1. **Katona** községben d. e. 11—12 óráig a róm. kath. iskolában. *Szász Ferenc*, urad. intéző: Beszélgetések a földművelésről.

2. **Bonchida**, d. e. 11—12 óráig a gazdakörben. *Juhász Árpád*, gazdas. akadémiai tanár: Mesterséges takarmánytermelésről.

3. **Válaszút**, d. u. 2—3-ig az áll. iskolában. *Juhász Árpád*, gazdas. akad. tanár: A tengeri művelésről.

4. **Kolozs** r. t. város, d. e. 11—12-ig az áll. iskolában. *Jászberényi András*, gazdas. akadémiai tanár: A tejgazdaságról s tejszövetkezetről.

5. **Kolozskara**, d. u. 2—3-ig az áll. iskolában. *Jászberényi András*, g. a. tanár: A tejelő marháról.

6. **Nagysármás**, d. e. 11—12-ig az áll. iskolában. *Juhos Lajos*, gazdas. akadémiai adjunktus: Állattenyésztési kérdések.

7. **Pusztakamarás**, d. u. 2—3 óráig az áll. iskolában. *Juhos Lajos*, gazdas. akad. adj.: Takarmánytermelésről.

8. **Magyarfenes**, d. e. 11—12 óráig az áll. iskolában. *Dr. Pavlik Sándor*, tb. főjegyző: Községi gazdasági berendezkedésekről.

9. **Magyarlóna**, d. u. 2—4 óráig az áll. iskolában. *Dr. Pavlik Sándor*, tb. főjegyző: Legelőrendtartásról.

1. **Nagykapus**, d. e. 11—12 óráig az áll. iskolában. *Dr. Seyfried Károly*, gazdas. akad. tanár: A falusi állatbiztosító szövetkezetről.

11. **Gyerővásárhely**, d. u. 2—3-ig az áll. iskolában. *Dr. Seyfried Károly*, gazdas. akad. tanár: A falusi állatbiztosító szövetkezetről.

12. **Tancs**, d. e. 11—12 óráig a ref. iskolában. *Gáspár József*, ny. földmives isk. igazgató. A mesterséges takarmánytermelésről.

13. **Kisfülpös**, d. u. 2—3 óráig az állami iskolában. *Gáspár József*, ny. igazgató. Szarvasmarhatenyésztésről.

Januárius hó 7-én.

14. **Válaszúton**, d. e. 11—12 óráig az áll. iskolában. *Farkas Árpád*, gazdas. akad. tanársegéd: A műtrágyázásról és trágyakezelésről.

15. **Bonchidán**, d. u. 2—3 óráig a gazdakörben. *Farkas Árpád*, tanársegéd: Földművelési kérdésekről.

16. **Nagysármáson**, d. e. 11—12 óráig az áll. iskolában. *Dr. Seyfried Károly*, gazdas. akad. tanár: A falusi gazdaköri közös működésről.

17. **Katona községben**, d. u. 3—4 óráig a gazdakörben. *Dr. Seyfried Károly*, akad. tanár: Falusi állatbiztosító szövetkezetről.

18. **Inaktelkén**, d. e. 11—12 óráig a közs. iskolában. *Juhos Lajos*, gazdas. akad. adjunktus: Állattenyésztési kérdésekről.

19. **Daróc**, d. u. 2—3 óráig a gazdakörben. *Juhos Lajos*, akad. adjunktus: Földművelési kérdésekről.

20. **Jegenye**, d. e. 11—12 óráig a gazdakörben. *Dr. Pavlik Sándor*, vm. tb. főjegyző: Községi rendtartásról, egészségügy. 21. **Egeres**, d. u. 2—3 óráig a gazdakörben. *Dr. Pavlik Sándor*, főjegyző: Legelő-rendtartásról.

22. **Méra**, d. e. 11—12 óráig az áll. iskolában. *Juhász Árpád*, gazdas. akad. tanár: A műtrágyázásról.

23. **Szucsák**, d. u. 2—3 óráig a gazdakörben: A műtrágyázásról.

24. **Kisfülpös**, d. e. 11—12 óráig az áll. iskolában. *Kiss Tibor*, gazdas. tanár: Az állatbiztosításról.

25. **Tancs**, d. u. 3—4 óráig a gazdakörben. *Kiss Tibor*: Az állatbiztosító szövetkezetről.

Január hó 14-én.

26. **Keszü** községben d. e. 10—11 ig

a gazdakörben. *Szász Ferenc*, urad. intéző: A sorvetésről.

27. **Magyarpalatka**, d. u. 2—3-ig a községházán. *Szász Ferenc*, intéző: A gazdaköri tevékenységről.

28. **Vista**, d. e. 11—12 óráig az áll. iskolában. *Juhos Lajos*, gazdas. adjunktus: A helyes földművelésről, tekintettel a hármas nyomásra.

29. **Magyarnádas**, d. u. 2—3 óráig a gazdakörben. *Juhos Lajos*: A községi legelők ápolásáról. Tejszövetkezetről.

30. **Nyárszó**, d. e. 11—12 óráig az iskolában. *Juhász Árpád*, akad. tanár: Földművelési kérdésekről.

31. **Sárvásár**, d. u. 3—4 óráig a gazdakörben. *Juhász Árpád* tanár: Kisgazda trágyakezeléséről.

32. **Zentelke—Kalotaszentkirály**, d. e. 11—12 óráig a gazdakörben. *Jászberényi András* akad. tanár: Szarvasmarhatenyésztési kérdésekről.

33. **Magyarókerke**, d. u. 3—4 óráig az Emke iskolában. *Jászberényi András* tanár: Rét- és legelőművelésről.

34. **Zsobok**, d. e. 11—12 óráig az el. iskolában. *Dr. Bittera Miklós* akad. tan.-segéd: A gazdakörrel.

35. **Magyarbikal**, d. u. 4—5 óráig az állami iskolában. *Dr. Bittera Miklós* tan.-segéd; Községi rendtartásról.

Január hó 21-én.

36. **Oroszfája**, d. e. 11—12 óráig az iskolában. *Szász Ferenc* intéző; A gazdakör és állatbiztosító szövetkezet alakításáról.

37. **Visa**, d. e. 11—12 óráig a közs. iskolában. *Jászberényi András*, gazdas. akad. tanár: Földművelési kérdésekről.

38. **Alsózsuk**, d. u. 2—3-ig az áll. iskolában. *Jászberényi András* tanár: Takarmánytermelésről.

39. **Középlak**, d. e. 11—12 óráig a gazdakörben. *Farkas Árpád* akad. tanársegéd: Műtrágyázási kérdésekről.

40. **Váralmás**, d. u. 3—4-ig a gazdakörben. *Farkas Árpád* tanársegéd: A kisgazdák okszerű földműveléséről.

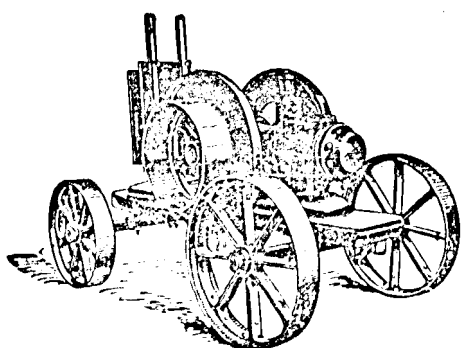
Február hó 4-én.

41. **Damos**, d. e. 11—12 óráig a közs. iskolában. *Dr. Seyfried Károly* tanár: A falusi állatbiztosításról.

42. **Jákótelke**, d. u. 2—3 óráig a k. iskolában. *Dr. Seyfried Károly*, tanár: Az állatbiztosító szövetkezetről.

43. **Sztána**, d. e. 11—12 óráig az áll. iskolában. *Jósa Samu* k. jegyző: A falusi állatbiztosító szövetkezetről.

44. **Kispetri**, d. u. 3—4 óráig az iskolában. *Jósa Samu* k. jegyző: A gazdakör alakításáról.

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

G N O M

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

magánjáró benzín- és nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2679

II. Községi gazdasági tanfolyamok.

(Felolvasások d. u. 5–6 órakor.)

43. Gyalu. (az áll. iskolában.)

1. *December hó 17-én: Dr. Csiky József* tb. főszolgabíró: Mezőgazdasági törvényekről.

2. *Január hó 7-én: Papp János* isk. igazgató, gazdaköri elnök: A falusi ok-szerütrágyák kezeléséről.

3. *Január hó 14-én: Gellmann Károly* áll. állatorvos: Járványos állati betegségekről s azok elleni védekezésről.

4. *Január hó 21-én: Deési Gyula* ref. lelkész: Falutársadalmi kérdésekről, bajokról.

5. *Január hó 28-án: Dr. Faludi Mór* körorvos: Csecsemők ápolásáról s női betegségekről (Ezen a felolvasáson csak asszonyok lehetnek jelen.)

6. *Februárius hó 4-én: Csákány Orbán* k. jegyző: Mezőgazdasági rendtartásról.

7. *Februárius hó 11-én: Papp János* áll. tanító: Földmérés és köbszámítás.

8. *Februárius hó 18-án: Papp János:* Gyümölcsfa neveléséről és gyümölcskezeléséről.

44. Kolozsborsa (a gazdakörben.)

9. *December hó 17-én: Szabó Miklós* ref. lelkész: Angolországi falusi életéről.

10. *Január hó 7-én: Darkó Lajos* urad. tisztartó: A kisgazda szántásvetéséről.

11. *Január hó 14-én: Jurás János* k. jegyző: Mezőgazdasági rendtartásról és munkásbiztosításról.

12. *Január hó 14-én: Császár Samu* áll. tanító: A falusi gazdakör hivatásáról.

13. *Január hó 21-én: Szabó Miklós:* Falusi méhészkedésről.

45. Magyarszovát (a gazdakörben.)

14. *December hó 17-én: Antonya Mihály* unit. lelkész: A magyar nemzet alkotmányáról.

15. *Január hó 7-én: Deák József* k. jegyző: Mezőgazdasági törvényekről.

16. *Január hó 19-én: Juhász István* áll. tanító: A sertéstenyésztésről.

17. *Január hó 21-én: Bede Endre* áll. tanító: A gyümölcsstermelésről.

18. *Január hó 28-án: Filep Árpád* ref. lelkész: A talajművelésről.

19. *Február hó 4-én: Deák József:* Az új polgári perrendtartás és a kisgazda.

20. *Február hó 11-én: Antonya Mihály* unit. lelkész: A segélypénztárról.

21. *Február hó 18-án: Filep Árpád:* A legelők és rétek kezeléséről, ápolásáról.

46. Nagypetri (a gazdakörben.)

22. *December hó 17-én: Jósa Samu* körjegyző: A mezőrendőri törvényekről és a segélypénztárról.

23. *Január hó 17-én: Zsigmond Albert* áll. tanító: A baromfitenyésztésről.

24. *Január hó 7-én: Jósa Samu:* A falusi méhészkedésről.

25. *Január hó 14-én: Gális János* gör. kath. lelkész: Földművelési kérdésekről.

26. *Január hó 21-én: Jósa Samu:* Az állattenyésztésről.

47. Kide (a gazdakörben.)

27. *December hó 17-én: Fülöp Mózes* unit. lelkész: A sertéstenyésztés fejlesztéséről.

28. *Január hó 7-án: Székely Miklós* ref. lelkész: A gyümölcsfatenyésztésről.

29. *Január hó 14-én: Soós Árpád* áll. tanító: A baromfitenyésztésről.

30. *Január hó 21-én: Fülöp Mózes:* Juhtenyésztés és hasznáról.

31. *Január hó 28-án: Székely Miklós:* Legelő- és kaszáló-ápolásról.

32. *Február hó 4-én: Soós Árpád:* A falusi konyhakert műveléséről.

48. **Ketesd** (gazdakörben).

33. *December hó 20-án: Mucsi István* ref. lelkész: Szemelvények Magyarország történelméből.

34. *Január hó 10-én: Czuczsa Lajos* áll. tanító: A szőlőtalajok és szőlőfajták megválogatásáról.

35. *Január hó 17-én: Mucsi István:* A gazdakör szerepe a községben.

36. *Január hó 24-én: Czuczsa Lajos:* Gyümölcsfák ápolásáról, gyümölcskezeléséről.

49. Dedradszéplak (a gazdakörben.)

37. *December hó 17-én: Pataki Dénes* ev. ref. lelkész: Állattenyésztési kérdésekről.

38. *Január hó 7-én: Nagy Mihály* ref. tanító: A növények életéről.

39. *Január hó 19-én: Pataky Dénes:* A burgonya termesztéséről.

40. *Január hó 21-én: Nagy Mihály* Magyarország hegyeiről és folyóiról.

50. Kisbács (a gazdakörben.)

41. *December hó 17-én: Zsombori László* körjegyző: A biztosításról, különös tekintettel az állatbiztosításra.

42. *Január hó 7-én: Márton Antal* tanító: A telkesítés és talajjavításról.

43. *Január hó 14-én: Kovács Géza* tanító: A sertéstenyésztésről.

44. *Január hó 21-én: Zsombori László:* A mezőgazdasági törvényekről.

45. *Január hó 28-án: Kovács Béla* tanító: A baromfitenyésztésről.

46. *Január hó 4-én: Márton Antal:* A takarmányok előkészítéséről.

51. Vajdakamarás (a gazdakörben.)

47. *December hó 17-én: Kovács József* ref. lelkész: A kisgazda földműveléséről.

48. *Január hó 17-én: Péter Gyula* gazdatiszt: Állattenyésztési kérdésekről.

49. *Január hó 14-én: Gál Ödön* áll. tanító: Falusi kertészkedésről.

50. *Január hó 21-én: Péter Gyula:* Mesterséges takarmányok termeléséről.

51. *Január hó 28-án: Kovács József* Különböző falusi szövetkezetekről.

52. Mákófalva (a gazdakörben.)

52. *December hó 17-én: Székely János* ref. lelkész: Szemelvények Magyarország történelméből.

53. *Január hó 7-én: Ujfalvy István:* A munkás segélypénztárról.

54. *Január hó 14-én: Márkó Lajos* áll. tanító: Falusi mezőgazd. szövetkezetekről.

55. *Január hó 25-én: Ujfalvy István:* Méhészkedésről, baromfitenyésztésről.

53. Türe. (a gazdakörben.)

56. *December hó 17-én: Máthé István* áll. tanító: A házi állatok téli takarmányozásáról.

57. *Január hó 7-én: Kerekes Lajos* k.-jegyző: A fogyasztási és értékesítő szövetkezetéről.

58. *Január hó 14-én: Máthé István:* Az állatok ellésénél követendő eljárások.

59. *Január hó 21-én: Kerekes Lajos* A kataszterről és telekkönyvről.

III. Háziipari tanfolyamok.**a) Kosárfonó tanfolyamok:**

60. *Magyarnádason:* december 4-től és *Pusztakamaráson* január 2-től.

b) Falusi kerekes (faragó) tanfolyamok:

61. *Magyarlónán:* december 11-től január 20-ig,

62. *Gyaluban:* január 1-től február 15-ig. —

63. *Keszűben:* január 1-től jan. 31-ig.

64. *Középlakán és Kideben:* január 1-től, február 15-ig.

c) Nőiruha szabász és varró tanfolyam:

65. *Nagysármáson:* január havában.

66. *Katona* községben: január havában.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.**Mintazöldségtelepek és kertgazdaságok.**

Az állandó panaszkodás tárgyát képező piaci drágaságot csakis a termelés fokozásával lehet enyhíteni. Erre törekszik a földművelésügyi miniszter több irányban megindított kérdése is, melynek sorában méltó helyet foglal el a nagyobb városok közelében felállítandó költő-telepek és kertgazdaságok kérdése, Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter ezekkel a mintatelepekkel olyan intézményeket akar létesíteni, melyeknek szakszerű tanulmányozásával a leányiskolai növendékek a zöldségtermelést elsajátíthatják és ahol a felnőttek is megtanulhatják a zöldségtermelés gyakorlati módjait. Ezért legelőször különösen ott kíván, a miniszter mintazöldségtelepet és kertgazdaságot létesíteni, ahol a zöldségtermelés már meghonosodott és ahol a termelés javítása, kifejlesztése, újfajták termelése és meglévő termelési ág javítása kívánatos. Figyelemmel lesz a földművelésügyi kormányzata a kertgazdaságot létesítésénél a közel fekvő városok piacaira és az olyan városokra, melyeknek lakossága jórészt hivatalnok és iparos, ahol így a kertgazdaság az élelmezést is javítaná és olcsóbbá tenné.

KÉRJÜK AZ 1912. ÉVI ELŐ-FIZETÉSEK BEKÜLDÉSÉT!**VEGYES KÖZLEMÉNYEK.****Ragyogó fővárosunk!**

Nem hisszük, hogy volna ország, melynek lakossága büszkeséggel nem emlegetné a maga fővárosát. Így vagyunk mi is Budapesttel. Minden magyar szíve megdobban, amikor Budapestet hallja emlegetni. Fővárosunk rohamos fejlődése, a fővárosban felhalmozott pazar szellemi és anyagi kincsek büszkeségét képezhetik valóban az egész országnak. Egy idő óta azonban kezdik a fővárost komoly kritika tárgyává is tenni. Mindig több és több hang emelkedik a mellett, hogy Budapest székesfőváros kevésbé érdemli meg azt, hogy rá büszke legyen Magyarország minden lakosa. A főváros kezd rendkívül sokat veszíteni nemzeti karakteréből. Kereskedelmének és iparának a fejlődése szinten nem mondható helyes irányúnak és ami fő, Budapest székesfőváros fejlődése, jobban mondva mesterséges fejlesztése határozottan a vidék rovására történik.

A legutóbbi napokban éppen a törvényhozás termében hallottunk kemény kritikát Buda-

pestről s annak vezetéséről. Hogy ha talán ez a kritika némileg magán viselte is az elfogultság bélyegét, nem szabad fölötté könnyen napirendre térni, mert bizony sok igaz volt ebben a kritikában. Hallottuk a többek között, hogy Budapesten nagyon sok a bevándorolt elem. Nem szólunk azokról, akik messze idegenből jövet boldogítják székesfővárosunkat, azokról a kétes egzisztenciákról, amelyeket ma már nem tűr meg egyetlen ország sem, de Budapesten szerető fogadtatásra találnak a bevándorlásukat követő harmadik esztendőben már is a főváros vezető köreibbe, a virilisták közé küzdik fel magukat, dolgozván uzsorával, hamisítással és stréberséggel. A bevándorlóknak ez a része régi veszedelme az ország fővárosának s hogy kereskedelme, társadalmi élete destruktív irányban fejlődik, ezt kizárólag ezeknek a bevándorlottaknak lehet köszönni.

Nagyobb bajnak tartjuk a fővárosra nézve a bevándoroltak ama részét, akik vidéken sokkal könnyebben boldogulhatnak. A proletárok ezreit vonza ide a mi ragyogó fővárosunk, mert hiszen itt még a legkétségbeesettebb egzisztenciák is számíthatnak többé-kevésbé érvényesülésre. Felhalmozódott a fővárosban minden számottevő ipari és kereskedelmi vállalkozás, ide torkollik minden vasut, itt tehát munkázásra mindig van szükség, különösen az olyan munkáskezre, amelyek állandósulni nem akarnak, hanem csak ideig-óráig tartó megélhetést keresnek, amelyek folyton keresik a jobbat s amelyek nagyon is szeretnek a zavarosban halászni. Ilyenek minden országban vannak bőven, de a többi országokban a főváros nem nyomta el a vidéki városokat, azok fejlődése rendszerint lépést tart a fővároséval, így tenát a prolltárok ezrei szét tudnak oszlani és nem gyűlnek össze egyetlen központban. A szétesésnek meg van az a haszna, hogy az egészségesebb társadalmi rétegek ellensúlyozzák az ily kétes egzisztenciák romboló törekvéseit, holott nálunk minden szemét Budapesten gyűlvén össze, a főváros egész vezetése maholnap ezen destruktív törekvések hatása alá kerül.

Ez pedig nem helyes dolyog. Nem helyes abból a szempontból sem, mert ilyen módon a vidéki városok kénytelenek egy csomó kulturális és gazdasági intézményt nélkülözni, Budapest mindent el vesz előlük. Nem helyes azonban különösen abból a szempontból, mert utóvégre is az ország mindég a fővárostól várja a jelszavakat, már pedig, amely fővárosban romboló törekvések kapnak erőre, onnan a vidék csakis ennek megfelelő jelszavat s irányítást tud kapni.

Igy is van a dolog. Ezt kézzel fogható tények bizonyítják. Ma már a vidék kezd is elfordulni a fővárostól. Sokakon vesz erőt az erkölcsi undor a főváros iránt. Budapestről a vidék nem hall egyebet, mint vallás és erkölcs elleni, igen sokszor hazafiatlan jelszavakat. Persze ezeket a jelszavakat nem a maguk meztelenségében, hanem, mint a keserű méreg, cukrozva adják be a jámbor vidéknek. Nagy veszedelem rejlik ebben. Éppen azért itt van a legfőbb ideje annak, hogy a fővárost átfarmálják, a vidéki városoknak pedig megadjanak minden szükséges eszközt a fejlődéshez, hogy ezáltal a társadalmi előzés szerencsésebb legyen az országban, az egészséges gondolkodású társadalmi rétegek ellensúlyozni tudják azoknak a munkáját, akiknek legfőbb éltető elemük a rombolás.

— **Gr. Bánffy Miklós** Kolozsvár képviselője interpellációt intézett a kereskedelmi miniszterhez, a Máv. tarifa-emelésének ügyében és kijelentette, hogy ilyen hirtelenséggel, a szakörök meghallgatása nélkül még nem alkottak meg oly fontos reformot, mint nálunk akarják a vasuti tarifák emelését. Meg is látszik a terveten, hogy bürokratikus módon jött létre. A szállításokra való áthárítása ez annak a költségnek, a melyet az állam magára vállalt. Az ilyen politikát a közgazdasági tudomány már régen elítélte. Az új tarifa-emelésben a magyar nemzetgazdaság súlyos sérelmét látja.

Rámutat ezután az osztrák tarifa politika sérelmességére, amelynek folytán a magyar nemzetgazdaság évente 10 millió károsodást szenved.

Különösen Erdély érdekeinek szempontjából emel szót, mert az új magyar vasuti tarifa rendkívül sujtaná Erdély iparát is. Rámutat arra az anomáliára, hogy a vetőmag és termény szállításoknál az osztrák vasutak és a Déli vasutársaság is nagyobb kedvezményt nyújt, mint a Máv. Ezeket a bajokat haladéktalanul segíteni kell. Az interpelláció szövege a következő,

1. Hajlandó-e a miniszter az értékjeggyel való szállítás intézményét a Máv-nál is behozni. Hajlandó-e a magyar mezőgazdaságnak azokat a kedvezményeket megadni, melyeket az osztrák vasutak és a Déli vasut a vetőmag és termény szállításoknál nyújtanak.

2. Hajlandó-e a kormány az osztrák tarifa sérelmes intézkedéseivel szembe a magyar kivittelt megvédeni és az osztrák támadásokat megtorolni?

3. Hajlandó-e a miniszter a bejelentett tarifa-emelés tervének átdolgozása felől az érdekvéviselőkkel tanácskozni, különösen pedig az ország keleti részének tehermentesítése szempontjából.

Beöthy László kereskedelmi miniszter válaszában kijelenti, hogy érdemleges választ most ebben az ügyben nem adhat. A Bánffy Miklós gróf által említett nehézségeken most tanácskozás folyik és azok kedvezményes díjszabás keretében fognak megoldatni. A tarifa-emelést a pénzügyi helyzet tette szükségessé. Kijelenti végül, hogy a pénzügyi tarifánál a távolabbi összeköttetések figyelmébe tognak vétetni.

— **Gazdasági előadások a Köztelken.** A Köztelken rendezett gazdasági előadások során Széchenyi Aladár gróf a hidegvérű lótenyésztésről értekezett. Előadását beható vita követte, melyben Graefl Jenő, Gaál Gaszton, Somssich László gróf, Hunkár Dénes, Elek Ernő, Safári János vettek részt. Végül elfogadták a javaslatot Somssich László gróf azon kiegészítő indítványával, hogy szaktanácskozás összehívását is fogják kérni a minisztertől. Ormádi János gazd. akad. tanár a mezőgazdasági számtartás új adórendszerrel összefüggő kérdéseiről, Ujhelyi Imre gazd. akad. igazgató pedig lapály- és angol szarvasmarha importok jelentőségéről tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást.

— **Halálozás.** Gállik Lajos rézművesmester aki lapunknak régi előfizetője és hirdetője volt, aki a gyakorlatban jól bevált gyümölcs- és borseprőleparló készülékeket, pálinkafőzőüstöket és pasztörizáló készülékeket gyártott, meghalt Budapesten f. hó 3-án 59 éves korában.

— **A haszatosi jó példa.** Harasztos község kiscgazdái látva, hogy a dr. Horváth Miklós intézője, Elekes Árpád, már évek óta „Hermán” rendszer szerint mivel a gazdaság tengerijét s igen szép eredményeket ért el e téren, meghívták őt a gazdakörbe, hogy számolna be eddigi eredményeiről, mert ők is ezentul fogatos erővel fogják mivelni tengerijüket s nem adják az eddigi szokásos művelésre. Mult hó 23.-án este tartotta meg Elekes intéző szabad előadását a tengeri művelésről a gazdakörben, ahol igen nagy számban jelentek meg a kiscgazdák. Igen nagy érdeklődés mellett bizonyította be előadó, hogy a gazdaság egyik 50 holdas tengeri teplájának megművelése, szántása, ültetése, kapálása és leszedése 2000 koronába került. Tehát holdanként 40 koronába. Mig a termés az 50 holdon 3000 csöves tengeri volt, mely 8 waggon szemes kukoricának felel meg. Holdanként 60 zsák csös, mely egyenlő 16 métermázsza szemes tengerivel. Kiadása egy holdra volt 40 korona termett rajta 240 korona értékű tengeri s így holdankénti tiszta haszon 200 korona. Meggyőzte a kiscgazdákat arról is hogy e művelés keresztül vitelére nem feltétlenül szükséges lovat tartani, hanem lehet azt ökrrel is végeztetni az ökröt egyesbe fogva. Bemutatott egy általa konstruált egyes jármot, mit ez évben már használt a gazdaságban, ökrrel

kapálva a tengerit. Megismertetett egy amerikai kézi tengeri ültető gépet is, melylyel egy munkás naponta 6 hold tengerit képes elültetni. A nagy érdeklődéssel hallgatott előadás után a kiscgazdák elhatározták, hogy áttérnek a tengerinek az immár megismert fogatos erővel való praktikus megművelésére.

— **A gödöllői m. kir. baromfitenyésztő munkásnöket képező iskolában** 1912. évi január hó 1-én kezdődő gyakorlati baromfitenyésztő tanfolyamot tart. A tanfolyam célja kizárólag női növendékeket baromfitenyésztés minden ágában általában és mindenféle munka ellátására gyakorlatilag kiképezni. Az iskola a m. kir. földművelésügyi miniszter felügyelete alatt áll. Az oktatás gyakorlati, a növendékek az iskola telepén előforduló és a baromfitenyésztéssel kapcsolatos mindenféle, valamint kerti munkát végezni kötelesek. A felvétel iránt a kérvények az iskola vezetőségéhez címezve Gödöllő, legkésőbb folyó év december 20-áig okvetlen benyújtandók. Hiányosan felszerelt vagy elkésve benyújtott kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Felvételi feltételek: 1. 16 évet betöltött és 30 évet meg nem haladt életkornak igazolása (cseléd könyv); 2. erős egészséges testalkat igazolása orvosi bizonyítvánnyal; 3 a magyar nyelv tudása; 4. annak igazolása, hogy a belépni óhajtó írni olvasni tud (elemi iskolai bizonyítvány); 5. védhimlő oltási bizonyítvány. Megjegyeztetik végül, hogy az iskolánál ez időszertint 12 hely van rendszeresítve, havi és személyenkénti 50 kor. fizetéssel, melyből a növendékek teljes ellátására 35 kor. fordítottak, 15 kor. pedig a növendékek kezeihez lesz fizetve.

— **A saazi komlópiac.** Az O. M. G. E. tudostójának jelentése szerint az elmúlt héten a saazi komlóban jelentéktelen volt a forgalom, ami az irányzat ellanyhulásával járt. Az árak változatlanul maradtak ugyan, de már inkább a vevők érdekeit szolgálják. Az igen szűk méretű forgalom alsóbbrendű árukra szorított, amelyekért 420 koronát kínáltak. Csak egy kisebb tétel elsőrendű áru ért el 440 koronát. Vidéken huzamosabb idő óta a vétel majdnem teljesen paug, miután a termés maradékát a vevők nem hajlandók a mostani áron elfogadni. Kisebb tételek 410—420 korona között cseréltek gazdát. Idegen komlóban az elmúlt héten is nagyobb forgalom volt, amely azonban csak kiviteli célra szánt alsóbbrendű tételekre szorított. Jó színű áruban részint kevés a készlet, részint túl magas az ár. A saazi piac árjegyzése: elsőrendű és szemelt áru 435—450, jó középaru 425—435, középaru 416—425, olcsóbbrendű áru 410—416 korona 50 kilogrammonként. A hét végén a hangulat csendes, gyengén tartott árak mellett.

— **A székelyföldi lótenyésztés előmozdítása** érdekében sikerült csikó- és anyakancadijazást rendezett a Háromszékmezei Gazd. Egyesület, Szentkereszty Béla báró főispán elnöklésével Kézdivásárhelyen. A főbb díjakat Szócs Áron (Osdola), Rácz János (Martonfalva) és Kupán Albert (Martonfalva) állatai nyerték meg. Az erdélyi kirendeltséget Benkő Pál földmivessiskolai igazgató képviselte.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. M. Ezen ügyben egyenesen a földművelésügyi miniszterhez kell fordulni.

D. G. L. — Kérjük a cikk szövegét mindig csak a papírlap egyik oldalára írni.

Gépbeszerzés. E tárgyban külön levelet irtunk, melyben a legjobb beszerzési forrásokat megjelöltük. A kérdéses közv. vállalatot nem ajánljuk.

Dr. K. — Köszölnük.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
HÁZAKRA

5 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi
ingatlanok értékére és a megsza-
vazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

2666

Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

NAGYENYED-FA
Alsóféher m.

forduljon min-
den érdeklődő,
ki súlyt fektet első-
rendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, illévelűek, kertésznövények
bogyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökereu
vesszők. Oktató díszárjegyék kívánatra ingycs.,

FISCHER

2664

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

az osztr.-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár
kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben szál-
lítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész

Korneuburgban, Wien mellett.

KWIZDA-féle

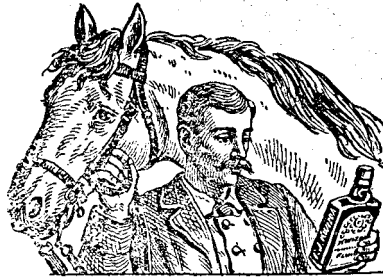
RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovaknak.

Ára egy üveg 2 korona 80 fill.

50 év óta használják udvari istállóknak és verseny-
istállóknak, nagyobb megerőltetések előtt és után
erősítőszert az erő visszaszerzésére, továbbá az
izmok merevsége esetében stb., a lovakat a
trainingben erőpróbaakra képesíti.

Cimke- és csomagolás védve; valódi csak
a fent látha ó védjeggyel.

Kwizda-féle

békavarkenőcs lovak és
szarvas-
marhák számára, 1 tégely . . . 2 kor.

Blister,

szürke, erős bedörzsölés, 1 tégely 2 kor.

Patakenőcs,

merev és törődött paták megvédésére,
1 szelence à 400 gr. K 2-50 fill.

Pataragasz,

mesterséges pataszaru, 1 rudacs
1 kor. 60 fill.

Kwizda-féle Kresolin-kenőcs patakonzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló . . . 2 kor. 20 fill.

Kólika-pilulák, lovak és szarvasmarhák számára, 1
szelence 3 kor. 20 fill., 1 karton 1 kor. 20 fill.

Gilliszta-pilulák, lovak számára, 1 bádogszelence ára
kor. 3-20, 1 karton kor. 1-20.

Hashajtó-pilulák, lovak számára (Physie), 1 bádogszelence 4 korona. 2660 I.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferenc József
cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

9. üzletév. Készlet 1.000,000

Szőlőoltványokat

saját telepünkön termelt és nem összevá-
sárolt, peronoszpora-mentes, jól megérett,
tökéletesen összeforrt dus gyökérzettel és
fajtiszta 52 különféle

bor- és csemegefajban:

amerikai sima- és gyökeres
vesszőt, európai sima vesszőt

szállít jutányos árban. 2668

Szőlőoltványtelep:

Schuster és Frónius

Teke, Kolozsmegye.

Árjegyzék ingyen és portómentesen.

Vincellér

nős, kiscsaládu, románul beszélő
20 holdas szőlő kezeléséhez
és egyéb gazdasági munkáknál
kisegítőnek felvétetik

1912. január 1-ére.

Ajánlatok a kiadóba címzendők:

„Szőlőkezelő“ jeligére.

2663

Idős
angóltelivér mén

beltenyésztés elkerülése végett,

olcsón eladó.

Kitűnő apaállat, kifogástalanul fedez.

Cím a kiadóhivatalban.

2670

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir. tér 32

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsö-
nöket nyújt kisbirtokosoknak betáb-
lázás mellett a mindenkori pénzviszo-
nyokhoz mért legelőnyösebb kamato-
zás mellett.

Már meglévő magas kamatlábu kölcsö-
nöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre
konvertál.

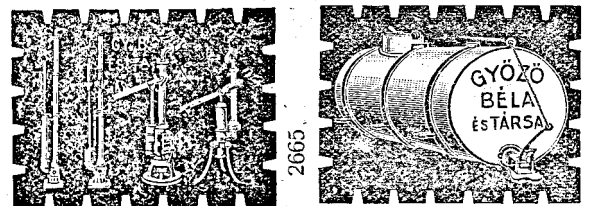
Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket
nyújt nagyobb földbirtokokra 10-
50 évig terjedő időtartamra a kama-
tot is magában foglaló előnyös annuitás
mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágo-
sítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

Trágyalé szivattyúk, hordók, csapok.

Kaphatók GYŐZŐ BÉLA és TÁRSÁNÁL

Budapest, Báró Aczél-utca 3.

Modern gazdasági épületeket,
mindennemű istállókat, tejgazdasági
és hűtőtelepeket, takarmánykamrákat,
pajtákat, takarmányszárítókat, gaz-
dasági erő- és világítóüzemeket

tervez és
berendez,

a gazdaság körében előforduló
építészeti és gépészeti kérdések-
ben tanácsot át

Esső Andor és Hocholtzer Ödön

okl. gépészmérnök.

okl. műépítész.

építészeti és műszaki irodája,
Budapest, VIII., Bross-utca 97. sz.

Telefon 92-80.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alap	
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,981,360.— K.
Tartalékok	2,401,687,53 "
Összesen:	4,383,047,53 K
1901. évi fölösleg	90,349.— "
1902.	58,782,26 "
1903.	109,831,73 "

1904.	"	72,438 23 K
1905.	"	61,730 60 "
1906.	"	39,243,65 "
1907.	"	41,877,32 "
1908.	"	31,088 76 "
1909.	"	106,589 64 "
1910.	"	120,164 33 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint
 Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
 Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalé

ékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 9%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták felvett kölcsönüket 5%-os engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. 1910 évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401,687,53 koronára ragnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokal és felvilágosítással minden irányban készséggel szál.

2008

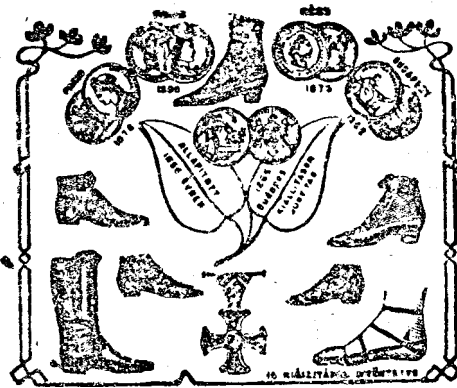
Az igazgatóság

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

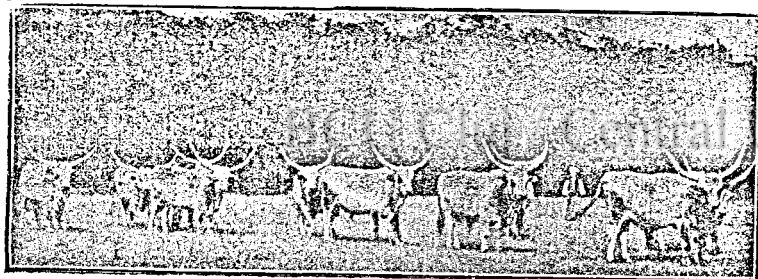
FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

2019

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 68.
 által a legutóbbi árak mellett ajánlatok:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes acél-akék, 2- és 3-vasú akék és minden egyéb gazdasági gépek.

Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. főzskönyvezett, hirneves szarvasmarha, tenyészet, a növendék bikák és bikaborjokkal együtt, egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő, kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Ratnót“-i uradalmában (Kisküküllő-megye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.

Az ország hirnevesebb tenyészetekének apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyészet szolgáltatván, a fentjelzett tenyészhely tekintetébeni változás azzal tétetik közhirre, hogy jelenleg és folytatólag **egész éven át beszerezhetők**, hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és corecte testalkatu tenyészbikák, amelyeknek sulya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli sulyu példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2667

I. oszt. kifogástalan

jégverés- és peronoszpora-mentes fajtiszta szőlőoltványok kaphatók

Scheiner M. és fia.

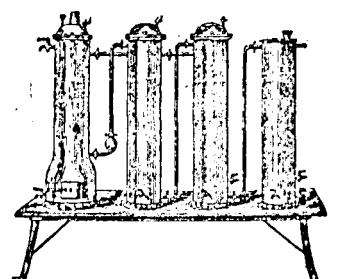
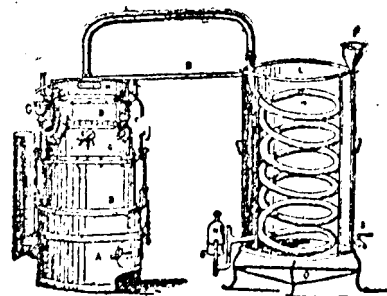
szőlőoltvány telepén **Teke, Kolozsmegye.**

Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen. 2661

Legújabb gyümölcstörköly és borseprű leparoló készüléket, vízfürdős kazánal, minden alaku pálinkafőző üstöt, új szeszadó előírás szerint készít. Borhevítő pasteurizáló készülékek hűtővel a legjobb minőségben és csinos kivitelben szállít, gyári berendezések és felszerelésére ajánlja magát:

Gállik Lajos rézműves-mester
 BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.

Képes árjegyzéket bérmentve küld.

Ócska rezet folyó árban becsérél.